

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
FACULTATEA DE SOCIOLOGIE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Rezumatul tezei de doctorat

Disfuncționalități în Sistemul Educațional Național

-STUDIU DE CAZ-

PROFESORII DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT DIN
ÎNVĂȚĂMÂTUL PREUNIVERSITAR CLUJEAN

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC
Prof. Univ. Dr. Vedinaș Traian

DOCTORAND
Hăisan Angel-Alex

Cluj-Napoca
Iunie 2013

Cuprins

Cuprins.....	3
Lista tabelelor.....	6
Lista figurilor.....	7
I. Introducere	9
II. Fundamentare teoretică.....	11
1. Învățământul din România.....	11
1.1. Introducere.....	11
1.2. Evoluție	11
1.2.1. Din cele mai vechi timpuri până la formarea poporului român.....	11
1.2.1.1. <i>Repere străvechi</i>	11
1.2.1.2. <i>Educația la geto-daci</i>	14
1.2.1.3. <i>Orașele grecești de pe țărmul Mării Negre</i>	15
1.2.1.4. <i>Educația în Dacia Romană</i>	16
1.2.1.5. <i>Perioada migrațiilor</i>	17
1.2.2. De la formarea poporului român până la începuturile învățământului modern.....	19
1.2.2.1. <i>Feudalismul timpuriu</i>	19
1.2.2.2. <i>Consolidarea societății feudale</i>	21
1.2.2.3. <i>Perioada umanismului</i>	23
1.2.2.4. <i>Perioada iluminismului</i>	25
1.2.3. De la începuturile învățământului modern până în prezent	27
1.2.3.1. <i>Până la Unirea Principatelor Române</i>	27
1.2.3.2. <i>De la Unirea Principatelor Române până în 1948</i>	37
1.2.3.3. <i>Din 1948 până în 1989</i>	44
1.2.3.4. <i>De la revoluție până în prezent</i>	50
1.3. Concluzii	60
Bibliografie selectivă.....	62
2. Educația fizică și sportul.....	64
2.1. Introducere.....	64
2.2. Delimitări conceptuale.....	65
2.2.1. Educația fizică	65
2.2.2. Sportul	66
2.3. Evoluția educației fizice și sportului	68
2.3.1. În Europa	68
2.3.1.1. <i>Sistemul de educație fizică francez</i>	68
2.3.1.2. <i>Sistemul de educație fizică elvețian</i>	68
2.3.1.3. <i>Sistemul de educație fizică german</i>	69
2.3.1.4. <i>Sistemul de educație fizică danez</i>	69
2.3.1.5. <i>Sistemul de educație fizică suedez</i>	69
2.3.1.6. <i>Sistemul de educație fizică englez</i>	70
2.3.1.7. <i>Jocurile Olimpice moderne</i>	70
2.3.2. În România	70
2.4. Importanța educației fizice pentru individ și societate	72
2.4.1. Idealul educației fizice.....	72
2.4.2. Funcțiile educației fizice	73
2.4.2.1. <i>Funcțiile specifice</i>	74
2.4.2.2. <i>Funcțiile asociate</i>	77
2.4.3. Obiectivele educației fizice și sportului.....	82
2.4.3.1. <i>După gradul de generalitate</i>	82
2.4.3.2. <i>După sfera de influență și tipul de comportament vizat</i>	84

2.4.4.	Scopul și finalitățile educației fizice.....	85
2.5.	Sistemul național de educație fizică și sport.....	85
2.5.1.	Legislație	86
2.5.2.	Organizare	87
2.5.3.	Profesorul de educație fizică și sport.....	90
2.6.	Concluzii	91
	Bibliografie selectivă.....	93
3.	Calitatea vieții	94
3.1.	Introducere.....	94
3.2.	Conceptul - Calitatea Vieții	95
3.2.1.	Definire.....	95
3.2.2.	Evoluție	97
3.3.	Indicatorii sociali	98
3.3.1.	Definire.....	98
3.3.2.	Evoluție	99
3.3.3.	Tipuri de indicatori	102
3.4.	Cercetarea calității vieții - domeniile și indicatorii sociali	107
3.5.	Calitatea vieții în Europa	114
3.6.	Calitatea vieții în România	124
3.7.	Concluzii	133
	Bibliografie selectivă.....	135
III.	Studii de caz	139
1.	Studii explorative	139
1.1.	Educația fizică în România.....	139
1.1.1.	Introducere.....	139
1.1.2.	Evoluție	140
1.1.2.1.	<i>Până la cel de-al doilea război mondial</i>	140
1.1.2.2.	<i>De la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial până la Revoluția din 1989</i> ..	148
1.1.2.3.	<i>De la sfârșitul Revoluției din 1989 până în prezent</i>	150
1.1.3.	Concluzii	156
	Bibliografie selectivă.....	158
1.2.	Calitatea vieții profesorilor de educație fizică și sport	160
1.2.1.	Introducere.....	160
1.2.2.	Obiective	161
1.2.3.	Metodologie.....	161
1.2.4.	Rezultate.....	163
1.2.4.1.	<i>Situația economică</i>	163
1.2.4.2.	<i>Viața socială</i>	166
1.2.4.3.	<i>Viața profesională</i>	171
1.2.4.4.	<i>Viața de familie</i>	173
1.2.4.5.	<i>Locuința și mediul înconjurător</i>	178
1.2.4.6.	<i>Sănătate</i>	180
1.2.4.7.	<i>Gradul de satisfacție</i>	182
1.2.5.	Concluzii	182
	Bibliografie selectivă.....	184
1.3.	Profilul profesorilor de educație fizică și sport	185
1.3.1.	Introducere.....	185
1.3.2.	Obiective	185
1.3.3.	Metodologie.....	185
1.3.4.	Rezultate	186
1.3.4.1.	<i>Date identitare</i>	186

1.3.4.2. Educația respondenților	193
1.3.4.3. Profesia respondenților	197
1.3.5. Concluzii	202
Bibliografie selectivă.....	204
2. Studii explicative.....	205
2.1. Factorii care stau la baza slabei evaluări a sistemului educațional	205
2.1.1. Introducere.....	205
2.1.2. Obiective	205
2.1.3. Metodologie.....	206
2.1.4. Rezultate.....	208
2.1.5. Concluzii	210
Bibliografie selectivă.....	211
2.2. Factorii care determină apartenența la o anumită categorie de venituri	212
2.2.1. Introducere.....	212
2.2.2. Obiective	212
2.2.3. Metodologie.....	215
2.2.4. Rezultate.....	215
2.2.4.1. Nu ne ajung nici pentru strictul necesar	215
2.2.4.2. Ne ajung numai pentru strictul necesar	216
2.2.4.3. Reușim să facem față nevoilor curente dar cu multe eforturi	216
2.2.4.4. Reușim să avem tot ce ne trebuie.....	217
2.2.5. Concluzii	218
Bibliografie selectivă.....	219
2.3. Factorii care influențează dorința de emigrare	220
2.3.1. Introducere.....	220
2.3.2. Obiective	223
2.3.3. Metodologie.....	223
2.3.4. Rezultate.....	225
2.3.4.1. Căsătorii cu copii	225
2.3.4.2. Căsătorii fără copii	227
2.3.4.3. Necăsătorii cu copii.....	229
2.3.4.4. Necăsătorii fără copii.....	230
2.3.4.5. Divorțați cu copii.....	231
2.3.4.6. Divorțați fără copii.....	232
2.3.5. Concluzii	233
Bibliografie selectivă.....	234
IV. Concluzii și contribuții	236
1. Contribuții teoretice.....	236
2. Contribuții metodologice.....	237
3. Contribuții practice.....	237
4. Limite și direcții viitoare de cercetare	237
Index de autori.....	239
Bibliografia temei.....	242
Anexe	253

Cuvinte cheie: sistem educațional, profesori, educație fizică și sport, calitatea vieții, învățământ preuniversitar, Cluj-Napoca, data mining

I. Introducere

Sistemul educațional național reprezintă o temă de actualitate, atât prin multitudinea aspectelor teoretice pe care le înglobează, cât și din punct de vedere practic, cu implicații în toate domeniile vieții: cultural, social, economic, politic, etc. Odată cu aderearea la Uniunea Europeană, sistemul educațional a trebuit să treacă printr-o serie de restructurări și reforme având obiective precum reducerea abandonului școlar, creșterea gradului de alfabetizare sau a nivelului de pregătire a profesorilor, în vederea obținerii unui sistem competitiv pe plan internațional. Toate aceste reglementări au contribuit la crearea de noi structuri și oportunități, dar și a unor noi probleme, în special în ceea ce-i privește pe profesori și gradul de adaptabilitate al acestora.

Contextul național în care au loc aceste schimbări nu este unul favorabil, el contribuind la îngreunarea procesului de tranziție prin starea generală de confuzie ce se resimte în toate domeniile. Aceste aspecte sunt evidențiate de numeroase cercetări și date statistice, derulate în vederea cunoașterii stării de fapt.

În lucrarea de față ne-am propus să analizăm sistemul educațional actual în vederea identificării problemelor legate de domeniului educației fizice și sportului și modul în care acestea îi afectează pe cei care îl compun, în special pe profesori.

Am ales această categorie profesională, atât din considerente subiective cât și obiective. În rândul celor de natură subiectivă aș putea încadra, printre altele, dorința de cunoaștere a profesorilor din perspectiva de coleg, deoarece și eu fac parte din această categorie, chiar dacă nu sunt un practicant. Motivațiile de natură obiectivă ce stau la baza demersului meu ar fi pe de o parte faptul că în momentul de față, când ar trebui mai mult ca niciodată să i se acorde o mai mare importanță, domeniul educației fizice cunoaște o depreciere, că acest domeniu este unul dintre cele mai rău văzute în cadrul sistemului educațional național și ca o consecință a acestui lucru calitatea vieții profesorilor de educație fizică și sport nu înregistrează valori satisfăcătoare.

Pornind de la aceste premise, după o fundamentare teoretică temeinică, am reușit să identificăm conceptele cu care vom opera: sistemul educațional național – educație fizică și sport/profesori de educație fizică și sport – calitatea vieții.

Am structurat lucrarea în două părți. În prima parte am încercat să delimităm conceptual cele trei domenii cu care vom lucra. În ceea ce privește sistemul educațional s-a urmărit evidențierea formării și evoluției acestuia cât și o încercare de a descrie situația actuală. Am continuat cu domeniul educației fizice, prin explicarea termenilor și a importanței acestuia pentru societate, în final tratându-l ca pe o componentă a sistemului educațional. Ultimul concept, calitatea vieții, după o scurtă prezentare, încearcă să ne familiarizeze cu ultimele rezultate obținute în domeniu, atât în ceea ce privește Uniunea Europeană cât și România.

În cea de a doua parte regăsim rezultatele studiilor efectuate cu scopul de a ne atinge obiectivele propuse inițial. Astfel printr-un prim studiu am analizat modul în care domeniul educației fizice a evoluat de la introducerea sa în sistemul educațional național românesc până în prezent și am încercat să descoperim dacă acest domeniu a cunoscut o scădere în importanță după căderea comunismului. Cu ajutorul următoarelor două studii am încercat să ne facem o idee despre calitatea vieții profesorilor de educație fizică și sport din învățământul preuniversitar din Cluj-Napoca și să creionăm un profil general al acestora. În final, prin ultimele trei studii am încercat să oferim răspunsuri, folosind metode informatice, la unele dintre cele mai importante probleme identificate: Care sunt factorii care stau la baza deciziei de a evalua învățământul ca fiind unul slab?, Ce-i determină să afirme că aparțin unei anumite categorii de venituri? și Ce-i determină să dorească să emigreze?

Lucrarea de față reprezintă un demers de explicare și înțelegere a unei realități din mai multe perspective, cea instituțională prin integrarea domeniului în sistemul educațional, cea personală din perspectiva profesorilor de educație fizică și sport, dar și cea educațională prin însăși scopul său. Întregul demers investigativ s-a derulat având în prim plan profesorii de educație fizică și sport care activează în învățământul preuniversitar din Cluj-Napoca. S-a încercat o descriere cât mai obiectivă a vieții personale și profesionale a acestora, reliefând atât părțile pozitive cât și pe cele negative ale meseriei practicate. Datele obținute prin distribuirea chestionarului au fost completate de cele culese pe teren prin metoda observației, făcând stilul de abordare a vieții să fie atât sociologic cât și antropologic.

Cu siguranță am întâlnit provocări în vederea îndeplinirii scopului nostru inițial, datorită complexității temei fiind greu de surprins realitatea factuală. Cu toate acestea considerăm că rezultatele obținute satisfac nevoia de cunoaștere cel puțin pentru nivelul actual al cercetării, iar viitoarele direcții de cercetare identificate amplifică valoarea acesteia.

II. Fundamentare teoretică

1. Învățământul din România

„Tot ceea ce n-avem de la naștere și de care avem nevoie când suntem mari, ne este dat prin educație. Această educație ne vine de la natură, de la oameni sau de la lucruri”. Astfel definea importanța educației ilustrul gânditor francez, Jean-Jacques Rousseau, în cartea sa „Emile” (Rousseau, 1979). Tot în perioada iluminismului, marele filozof german Immanuel Kant, influențat de Rousseau, îi atribuia educației, în partea introductivă a lucrării sale „Despre Pedagogie”, un rol și mai important, fiind în accepțiunea sa condiția de bază pentru a deveni om: ”Omul poate deveni om numai prin educație. El nu e nimic decât ceea ce face educația din el” (Kant, 1904). Considerăm astfel că sistemul educațional al unei țări stă la însăși baza societății. El poate decide soarta unei națiuni, stabilind standarde pentru viitoarele generații. Dacă privim dintr-o perspectivă abstract-idealistică, conceptul de sistem educațional poate fi comparat cu o mișcare elicoidală cu trend evolutiv pe axa timpului, în care generațiile trecute stabilesc standarde superioare pentru cele din prezent, care la rândul lor fac același lucru pentru cele din viitor. Din considerentele enunțate anterior, el ar trebui considerat prioritar, cărând cu sine responsabilitatea enormă de a forma viitorii lideri din diverse domenii, cum ar fi cel politic, economic sau social. Acești oameni sunt cei care vor trebui să dea dovadă de o gândire limpede, imparțială, să fie capabili să ia decizii juste și pregătiți să-și asume responsabilitatea pentru deciziile luate.

Am analizat pe parcursul primului capitol, cum învățământul a evoluat pe teritoriul țării noastre, de la cele mai primitive forme, până în zilele noastre. În urma acestui demers, putem considera învățământul un instrument extrem de puternic, care folosit cum trebuie, chiar dacă necesită timp, poate produce rezultatele dorite. Am văzut astfel cum într-o formă incipientă biserica a reușit să se folosească de scriere pentru a-și face ideologia cunoscută, lucru care a dus la formarea unei rețele de instituții pe lângă mănăstiri, rețea care am putea-o considera baza sistemului educațional de astăzi. Odată cu dezvoltarea societății, domeniile vieții se diversifică și crește nevoia de personal specializat, iar autoritățile reușesc să vadă utilitatea învățământului în formarea oamenilor capabili să-și îndeplinească sarcinile. Asistăm astfel la o migrare a acestui domeniu către stat, cunoscând în final, când s-a înțeles de fapt caracterul științific al educației, o etetizare și laicizare. Educația a fost o perioadă lungă de timp un privilegiu al celor bogați, care de altfel erau și puțini, iar perioada în care se întrezăreau semne de schimbare în această privință, nu a mai reușit să se mai dezvolte, ajungându-se la revolte, ce s-au sfârșit prin inversarea situației și ajungerea la conducere a

celor mulți, care fuseseră privați de educație. Din păcate învățământul nu este mai presus de regimurile politice, fiind doar un instrument ce se subordonează acestora. Astfel în momentul în care țara noastră a intrat sub un regim totalitarist, învățământul a devenit instrumentul ideal de răspândire a noii ideologii, încă de la cele mai fragede vârste. După ani buni de îndoctrinare s-a reușit reducerea masei populației țării, atât cât să conteze, la stadiul de executanți, care atunci când au inspirat aerul democrației, nu au avut cunoștințele necesare să poată lua cele mai bune decizii în vederea efectuării unei schimbări în mai bine. Nici nu aveau cum, lipsindu-le atât cultura, cât și aspirațiile morale înalte sau un sistem de valori și principii, lucruri care se formează printr-o educație de calitate.

Toate aceste probleme din trecut își fac simțită prezența mai acut ca niciodată acum în prezent, iar dacă nu vor fi luate măsuri reale de corectare, adaptate societății noastre, în folosul populației și a viitorului acesteia, lăsând la o parte orice urmă de interes politic, probabil vom ajunge să asistăm pe viu la decăderea unei națiuni, pe care statisticile deja o prefigurează.

2. Educația fizică și sportul

Platon spunea că „vom fi perfect îndreptățiți să numim om cu desăvârșire cult pe acela care, în chipul cel mai potrivit, va ști să-și cultive sufletul prin o gimnastică împletită cu preocupări spirituale.” (Bezdechi, 1930).

Dezvoltarea armonioasă a corpului este de o importanță deosebită pentru individ, reprezentând din cele mai vechi timpuri un companion al dezvoltării spirituale și al sănătății.

Am văzut astfel, la începutul capitolului precedent cum gimnastica, era folosită în sistemul atenian de educație, alături de prelegerile din diverse domenii, în vederea atingerii idealului uman. Astfel atunci când Aristotel încerca să definească liniile de bază ale unei societăți ideale în tratatul său „Politica”, bineînțeles că trebuia să aibă în vedere și legătura armonioasă dintre corp și spirit, necesară individului: „Trebuie, în mod necesar, să ne ocupăm de corp, mai înainte de a ne gândi la suflet; și după corp trebuie să ne gândim la instinct, deși la urma urmelor instinctul se formează tot în vederea inteligenței, și deși corpul se formează tot în vederea sufletului.” (Petecel, 1980).

Contribuția exercițiilor fizice, desfășurate științific, la menținerea unei stări de sănătate optimă s-a demonstrat prin numeroase studii, nemaiavând nevoie de nicio confirmare. Însuși marele medic, Iuliu Hațieganu, declara că „Medicina recunoaște rolul principal al educației

fizice întru menținerea sănătății colectivităților. Toate legislațiile sanitare pun pe primul plan educația fizică, socotită ca element capital de profilaxie.” (Bezdechi, 1930).

Din păcate asistăm în prezent, în ceea ce privește domeniul educației fizice, la o lipsă de implicare din partea autorităților statului. Sistemul educațional național trebuie să întruchipeze organismul de conștientizare în rândul populației asupra beneficiilor mișcării. El reprezintă singura modalitate de acces gratuit la mișcare, într-un cadru organizat după metode științifice, a unei mari mase de populație și ar trebui să fie cel care pune bazele unei culturi fizice în rândul acesteia. Ar trebui să i se acorde acestui domeniu acum o importanță mai mare ca niciodată, deoarece prin exerciții fizice ar putea fi combătute numeroasele probleme medicale sau cele de ordin psihosocial care își fac simțită prezența la populația școlară.

Cel de-al doilea capitol al lucrării ne-a oferit o perspectivă asupra domeniului educației fizice și sportului. Am putut astfel vedea cum un domeniu, simplu în aparență, care în opinia multora se rezumă doar la „a da cu piciorul într-o minge”, dacă este pus în aplicare într-un mod științific riguros, poate avea o influență complexă, acționând pe mai multe planuri într-un mod benefic asupra individului uman.

În vederea conștientizării indivizilor asupra posibilităților de dezvoltare, oferite de acest domeniu, am considerat în primă instanță, că trebuie explicată diferența între cele două concepte pe care acesta le înglobează: educația fizică și respectiv sportul, prin delimitarea ariei de acțiune a fiecăruia dintre ele. Am văzut în continuare cum educația fizică și sportul prin funcțiile pe care le comportă, oferă pe lângă o instruire motrică a organismului și o educație igienică, care este strâns legată de sănătatea populației, o educație intelectuală, morală, estetică și tehnico-profesională, care influențează personalitatea omului, o instruire în ceea ce privește petrecerea timpului liber, care are un puternic caracter social și nu în ultimul rând dezvoltarea în limitele unor reguli prestabilite a spiritului competitiv, atât de necesar supraviețuirii în societatea zilelor noastre.

Am reliefat, de asemenea, importanța profesorului de educație fizică, prin calitatea sa de implementator al teoriilor aferente domeniului. El este cel care realizează transpunerea teoriei în practică, care se va oglindi în final în cunoștințele și atitudinile dobândite de elevi. Trebuie din păcate să recunoaștem că specialiștii actuali, prezenți în sistemul educațional, nu posedă cunoștințele necesare sau dacă le posedă nu se simt motivați să le pună în practică, drept dovadă fiind multitudinea de elevi slab educați motric și cu probleme de sănătate.

La cele mai de sus contribuie și atitudinea societății față de acest domeniu, care este văzut ca fiind unul de o slabă importanță. Părinții, de cele mai multe ori, în dorința lor de a le oferi copiilor un viitor mai bun, neglijează importanța educației fizice în dezvoltarea lor, alocând timpul destinat mișcării studierii altor materii. Suntem martorii unei societăți în schimbare, în care tehnologia câștigă tot mai mult teren, lucru ce nu favorizează interacțiunea socială reală. Jocurile fizice rămân cea mai simplă metodă de interacțiune socială, la îndemâna oricui.

În final considerăm că educația fizică poate schimba atitudini, deoarece este singura materie prezentă la toate nivelurile de educație și care are marea calitate de a reuși să exercite o acțiune educativă polivalentă asupra unor mase mari ale populației, într-un mod plăcut.

3. Calitatea vieții

Analiza calității vieții indivizilor, atât la nivel macrosocial, reprezentat prin entități politico-economice interguvernamentale internaționale sau state, cât și microsociale, precum diferite categorii socio-profesionale, este necesară în primul rând pentru a stabili nivelul la care se situează la un anumit moment aceasta și în al doilea rând pentru a determina dacă diversele programe și proiecte sociale inițiate de instituțiile statului sau alte organizații în vederea corectării problemelor identificate, au efectul scontat.

Datele obținute în urma studiilor ce vizează calitatea vieții oamenilor, datorită complexității acestui domeniu, mai pot fi folositoare, pe lângă determinarea efectelor programelor și proiectelor sociale, pentru a explica și face previziuni în legătură cu un anumit comportament sau pentru a determina profiluri, modele de consum sau comunicări ale indivizilor.

Când analizăm calitatea vieții unui anumit grup, pentru a putea obține rezultate cât mai veridice, trebuie să avem în vedere că acesta este un concept evaluativ, definit de media tuturor indicilor urmăriți, atât subiectivi cât și obiectivi, aferenți indivizilor ce formează grupul respectiv și că se manifestă în cadrul unui macro mediu independent de aceștia.

Chiar dacă acest concept face referire la grupuri, nu trebuie să uităm că acestea sunt formate din indivizi. Marele antrenor de fotbal american Vince Lombardi, care și-a dedicat întreaga viață acestui sport, punându-l de multe ori mai presus de orice, chiar și față de familia lui iubită, spunea, făcând referire la modul în care calitatea vieții ar trebui să fie abordată de

individ, următoarele: „Calitatea vieții unei persoane este direct proporțională cu angajamentul față de excelență, indiferent de câmpul de luptă ales”. Considerăm astfel că atât timp cât latura subiectivă a calității vieții nu înregistrează valori superioare, ce pot fi obținute doar prin printr-o acțiune conștientă din partea individului, nici rezultatele obținute de domeniul calității vieții, ca un întreg, nu vor fi satisfăcătoare.

În acest ultim capitol, din partea teoretică, ne vom apropia și mai mult de subiectul nostru principal de interes, calitatea vieții profesorilor de educație fizică și sport, prin abordarea domeniului calitatea vieții. Vom încerca să-l definim, prin prezentarea diverselor abordări existente și să-l analizăm din perspectiva elementelor definiției. În final vom face unele precizări cu privire la calitatea vieții în general la nivelul Uniunii Europene și în particular în cazul României.

Cel de-al treilea capitol teoretic al lucrării, ne-a oferit posibilitatea de a explora domeniul calitatea vieții. Tindem să credem că am reușit să-l definim, acoperind majoritatea abordărilor care se întâlnesc în literatura de specialitate, fără însă a avea pretenția de a fi acoperit absolut toate aspectele ce-l definesc.

Chiar dacă este un domeniu relativ nou, a evoluat rapid datorită atractivității oferite de modul de abordare. Am văzut cum acesta, reprezintă un instrument util de măsurare, deoarece plasează evaluările subiective ale individului într-un context determinat de condițiile obiective ale societății, oferind o imagine completă asupra vieții. Datorită varietății dimensiunilor de aplicabilitate ale domeniului, este crucial ca cercetătorul să fie capabil să aleagă din multitudinea de indicatori sociali disponibilă, pe aceia care să formeze setul ce va acoperi toate aspectele sistemului studiat, însă fără a fi redundanți.

Domeniul calitatea vieții a ajuns să fie unul de interes major pentru instituțiile de stat și nu numai, deoarece ajută la identificarea condițiilor de trai ale populației și la monitorizarea și evaluarea efectelor programelor și proiectelor sociale. Studiarea calității vieții la nivelul EU se desfășoară sub egida Eurofound și prin studiile pe care le-a derulat până în prezent, în 2003, 2007 și 2011 s-a concluzionat că odată cu creșterea diversității culturale, datorată aderării la spațiul european a unor țări noi, au crescut și provocările. Acestea au început să se diversifice după aderarea României și Bulgariei și să crească odată cu declanșarea crizei mondiale. În prezent, țările nordice și vestice sunt în principal cele care nu raportează diferențe majore față de perioadele trecute, situându-se tot în fruntea clasamentelor ce

monitorizează aspectele pozitive, iar țările sudice și în special cele estice întâmpină probleme majore.

Calitatea vieții în România, în prezent, este foarte scăzută, atât în comparație cu nivelul atins în anii precedenți cât și cu cel al altor țări membre. După cum am putut vedea, mulți dintre indicatorii folosiți de ICCV pentru monitorizarea calității vieții ating valori comparabile cu cele de la sfârșitul anilor '90, unii înregistrând în 2010 minime absolute pentru perioada ce s-a scurs din decembrie '89 până în prezent. Cu toate acestea, optimismul populației încă se menține la cote ridicate, fiind încrezătoare în ceea ce îi rezervă viitorul. Acest aspect nu este în mod necesar unul bun, după cum am văzut din analiza modelului teoretic a lui Zapf. Populația care raportează o bunăstare subiectivă ridicată, ce se manifestă într-un context obiectiv scăzut este nevoită să se adapteze. Adaptarea, însă, dacă reprezintă o soluție atractivă de moment, datorită gradului ridicat de acceptare, pe termen lung ar putea avea repercusiuni grave.

Zamfir și echipa sa de cercetători reușesc să reliefeze extrem de bine cauzele care au dus la crearea situației pe care societatea noastră o traversează în prezent și în același timp să ofere soluții pentru remedierea acestora, în capitolul „Concluzii” din raportul social „După 20 de ani: opțiuni pentru România”.

III. Studii de caz

1. Studii explorative

1.1. Educația fizică în România

Domeniul educației fizice, așa cum reiese și din cel de-al doilea capitol, este unul complex, care influențează dezvoltarea individului pe multiple planuri. Evoluția acestuia, datorită faptului că reprezintă o parte a sistemului educațional, care după cum am văzut în primul capitol s-a subordonat întotdeauna regimului politic aflat la putere, a oscilat în permanență. El prezintă o istorie interesantă și s-a dezvoltat în principal datorită pasiunii și dedicației unor oameni simpli, sprijiniți de oameni politici influenți.

A tras inițial atenția autorităților și a populației prin spectaculozitatea exercițiilor și a devenit mai apoi apreciat pentru efectele benefice asupra organismului. Ulterior, a ajuns un instrument în pregătirea armatelor și a populației pentru muncă, iar după Revoluția din '89, nemaigăsindu-și sprijinul necesar din partea celor aflați la putere, și-a pierdut utilitatea cunoscând o scădere în importanță, ajungând să fie marginalizat.

Considerăm că este esențială urmărirea evoluției domeniului educației fizice în timp, deoarece ne permite observarea factorilor care i-au determinat apariția, cum a ajuns să fie inclus în sistemul educațional, cum a oscilat în cadrul acestuia și nu în ultimul rând care sunt aspectele vieții cu care a fost asociat în decursul anilor și ce persoane i-au decis soarta. Ne propunem să evidențiem prin acest studiu, modul în care educația fizică a evoluat de la introducerea sa în sistemul de învățământ românesc până în prezent, încercând să monitorizăm interesul pentru acest domeniu pe baza numărului de ore alocate și prin acțiunile autorităților. De asemenea, vom încerca să identificăm dacă acest domeniu a cunoscut o scădere în importanță odată cu căderea comunismului și dacă da, care au fost aspectele ce au contribuit la aceasta.

Acest studiu ne-a permis să analizăm educația fizică ca parte componentă a sistemului educațional. Am văzut cum pentru prima perioadă, cea regală, aceasta a trecut treptat de la o activitate facultativă de divertisment la una militară, iar mai apoi i-a fost conferită o valență educativă și un caracter obligatoriu, fiind considerată benefică pentru sănătatea fizică și psihică a individului. Totuși situația politică instabilă a vremii, generată de numeroase schimbări de guverne, nu a reușit să asigure continuitatea necesară dezvoltării domeniului, care a prezentat numeroase variații. Cu toate acestea și-a găsit întotdeauna sprijin în oameni politici influenți, precum Take Ionescu, Spiru Haret, Constantin Angelescu sau Nicolae Iorga.

Pentru perioada comunistă educația fizică își schimbă, după cum era și de așteptat, scopul, fiind văzută ca un mijloc de a pregăti fizic populația, pentru ca ea să dea un randament crescut în câmpul muncii, care reprezenta epicentrul noii societăți industrializate. Tot în această perioadă, sportul ia o amploare deosebită, construindu-se numeroase baze sportive, numărul cluburilor și a participanților la acest tip de activitate crescând și el. Această amploare atrage cu sine și o consecință gravă asupra educației fizice și anume „sportivizarea” ei.

După revoluție, educația fizică a început să cunoască și pe teritoriul țării noastre, în conformitate cu trendul mondial, o scădere în importanță. Aceasta a survenit datorită unor factori precum scăderea statusului domeniului în cadrul sistemului de învățământ, reducerea fondurilor, modul de întocmire a curiculei materiei, slaba pregătire a profesorilor sau numărul de ore alocat. Cu toate că interesul pentru domeniul educației fizice scăzuse, s-a sesizat o creștere a interesului pentru sport, probabil la început datorită faptului că accesul populației la evenimente sportive internaționale s-a extins și ulterior datorită potențialului economic pe

care îl prezenta. Aceasta este posibil să se fi datorat și modului în care populația privea sportul, în special datorită concepției sportive impuse prin orele de educație fizică. Mai toate ramurile sportive, având reguli ușor de înțeles și prezentând un caracter competitiv, au avut priză la marea masă a populației, iar tinerii vremii, având în minte idoli vestici, priveau acest domeniu ca pe o șansă de afirmare, de atingere printr-o modalitate ușoară a notorietății și de câștigare a unui statut material și social respectabil.

În zilele noastre, caracterul „sportivizat” al orelor de educație fizică se menține, fiind probabil una dintre cauzele pentru care acest domeniu nu este îndrăgit de copii sau privit cu scepticism de părinți. Se identifică totuși, la îndemnul EU, o direcție ce promovează obținerea unei stări de bine a individului prin activități fizice.

În ceea ce privește autoeducația fizică a populației, dacă avem în vedere piramida lui Maslow, nu ai cum să ai pretenții ca aceasta să manifeste interes pentru un asemenea domeniu, în niciuna din perioadele menționate, atât timp cât se confruntau și încă se confruntă cu dificultăți în satisfacerea nevoilor de bază.

1.2. Calitatea vieții profesorilor de educație fizică și sport¹

Evaluarea calității vieții pentru diferite categorii socio-profesionale, se găsește la intersecția mai multor domenii, necesitând o abordare interdisciplinară. Astfel pentru a putea efectua un studiu cu privire la calitatea vieții trebuie să luăm în considerare indicatori din domenii diverse, precum cei folosiți de EQLS. Aceștia fac referire la situația economică, sănătate, viața profesională, viața socială, viața de familie, locuința și mediul înconjurător și nu în ultimul rând la gradul de satisfacție. În România calitatea vieții este monitorizată de ICCV. Acesta a fost înființat în anul 1990 și a studiat anual calitatea vieții cetățenilor României până în 1999, după care a prezentat rapoarte în anii 2003, 2006 și 2010. Conform ultimului lor studiu calitatea vieții românilor cunoaște o degradare față de anii precedenți, mai mulți indicatori cunoscând o scădere, iar unii chiar o revenirea la nivelul celor din 1999 și sub acesta. Acest fapt este îngrijorător, deoarece anul 1999 a fost considerat ca fiind cel mai dificil din perioada de tranziție, înregistrându-se valorile cele mai scăzute la majoritatea indicatorilor (Mărginean, și alții, 2010).

În literatura de specialitate nu am identificat multe studii referitoare la calitatea vieții profesorilor. Cel mai relevant fiind unul desfășurat în China, unde calitatea vieții profesorilor

---

¹acest articol a fost prezentat, sub forma unui rezumat, la „The 6th International Conference - Perspectives in the Science of Human Movement”, organizată de Facultatea de Educație Fizică și Sport -UBB în decembrie 2012 la Cluj-Napoca, fiind publicat în volumul conferinței la pag. 143-148.

universitari a fost studiată de către cei de la China Medical University (Ge, și alții, 2011). Ei au ajuns la concluzia că calitatea vieții în rândul profesorilor era mai scăzută decât cea a populației generale, în principal datorită faptului că aceștia au fost forțați să consume mai mult timp și energie pentru a face față schimbărilor din sistemul educațional.

Printre indicatorii luați în calcul, în stabilirea calității vieții, se află și sistemul educațional național. Situația în sistemul de învățământ național actual nu este departe de a fi critică. În studiul derulat de Centrul Educația 2000+ și UNICEF², intitulat „Școala așa cum este”, se scoate în evidență modul în care părinții percepeau pregătirea profesorilor, catalogând-o ca fiind slabă (Voicu & Ciolan, 2008). Conform unui alt studiu inițiat de ISE³, sprijinit de UNICEF, abandonul școlar se situa la un nivel ridicat (Jigău, și alții, 2011). Cert este că sistemul educațional național nu mai reușește să-și îndeplinească funcția la cele mai înalte standarde și asistăm la o din ce în ce mai slabă pregătire a elevilor. Toate acestea contribuie la o scădere a percepției populației asupra învățământului, după cum reliefează și studiile efectuate de ICCV (Mărginean, și alții, 2010).

Ajungem astfel la categoria vizată de noi, anume profesorii și în mod particular cei de educație fizică și sport. Considerăm că aceștia au o importanță crescută în condițiile societății actuale, în care copiii se confruntă cu o lipsă de mișcare și de interacțiune socială tot mai mare. Funcțiile educației fizice nu trebuie trecute cu vederea, probabil această materie rămânând singura în ziua de astăzi care mai poate cuprinde și îmbina atât de multe aspecte ale vieții, pentru a ne ajuta să fim funcționali în societate. Din păcate acest domeniu a început să cunoască o scădere în importanță, pe de-o parte datorită lipsei de profesionalism din partea cadrelor didactice, iar pe altă parte datorită măsurilor care s-au luat la nivel național.

În urma demersului nostru de a realiza un profil pentru cele 7 domenii pe care le-am luat în considerare în vederea identificării calității vieții profesorilor de educație fizică și sport, putem afirma următoarele: această categorie socio-profesională se situează la un nivel mediu în ceea ce privește situația economică, majoritatea declarând că reușesc să facă față nevoilor zilnice, chiar dacă se declară nesatisfăcuți de remunerație. Un sfert dintre ei au reușit să-și petreacă cel puțin o dată pe an un concediu; în ceea ce privește starea de sănătate nu există probleme grave, marea parte a subiecților declarând că nu au probleme de sănătate, la aceasta putând contribui și faptul că mai mult de trei sferturi practică exerciții fizice cu

²UNICEF - United Nations Children's Fund, în traducere Fondul Internațional pentru Urgențe ale Copiilor al Națiunilor Unite

³ISE - Institutul de Științe ale Educației

regularitate; viața profesională este împlinită și se armonizează cu cea de familie pentru marea parte a subiecților, oferindu-le atât satisfacții profesionale, prin câștigarea de competiții cât și sufletești prin posibilitatea de a interacționa cu copii și de a-i ajuta să depășească obstacole de natură fizică și emoțională; în ceea ce privește viața socială se înregistrează un procent destul de ridicat în cazul celor care ar dori să emigreze, peste 3 sferturi considerând că traiectoria societății românești este greșită. Un alt aspect îngrijorător este faptul că ei, ca membri ce alcătuiesc sistemul educațional, consideră că învățământul este slab; viața de familie este una foarte bună, bucurându-se de timp liber în care se pot odihni sau pe care îl pot petrece cu familia, marea majoritate declarând că au un mariaj fericit și foarte fericit; cei mai mulți au în proprietate atât apartament cât și mașină, iar situația persoanelor care locuiesc împreună se situează în limite normale, rar existând subiecți peste 30 de ani care să locuiască împreună cu părinții; gradul de satisfacție se situează la un nivel foarte bun, majoritatea declarând că au realizat multe și foarte multe în viață, 38% declară că profesia lor este subevaluată și 9% regretă că și-au ales această meserie.

În concluzie, putem afirma că profesorii de educație fizică și sport din învățământul preuniversitar din Cluj-Napoca, se bucură în general de o calitate a vieții bună, înregistrând valori peste medie la mai mulți indicatori.

1.3. Profilul profesorilor de educație fizică și sport⁴

A fi profesor – „profesie de bază într-o societate, nobilă prin natura sa, prin care persoanele care aleg să o practice își dedică viața educării noilor generații, sunt persoane care interacționează zilnic cu copiii și care îi îndrumă pe parcursul vieții școlare, apelând la cunoștințele dobândite în anii de studii dar și a celor de experiență atât la catedră cât și în viața personală”. Astfel mi-a răspuns unul dintre foștii mei dascăli, în urmă cu câțiva ani, atunci când l-am întrebat cum ar descrie el meseria de profesor și atribuțiile acesteia.

Generațiile se schimbă însă, iar concepțiile odată cu ele și din păcate în loc să se perfecționeze sistemul prin acordarea unei mai mari atenții detaliilor și a ceea ce ar trebui să realizeze procesul didactic în sine, la finalitatea acestuia, considerăm că cei implicați devin din ce în ce mai superficiali, datorită multitudinii de activități, reale sau fictive, în care sunt implicați în vederea obținerii unei evaluări mai bune și a beneficiilor ce ar putea deriva din aceasta.

---

⁴acest articol a fost publicat, sub forma unui rezumat, în Studia UBB Educatio Artis Gymnasticae, Vol. 58, Nr. 1, An 2013, pag. 71-80

Putem afirma că în urma analizei efectuate cu scopul de a creiona profilul profesorului de educație fizică și sport din învățământul preuniversitar din Cluj-Napoca am obținut datele necesare în vederea finalizării demersului nostru.

Prezentăm astfel în continuare profilul profesorului de educație fizică și sport din învățământul preuniversitar din Cluj-Napoca. În ceea ce privește genul predomină bărbații, media de vârstă situându-se în jurul valorii de 41,94, majoritatea fiind căsătoriți. Sunt în mare parte români de religie ortodoxă născuți în mediul urban Cluj-Napoca.

Cei mai mulți și-au efectuat studiile la nivel de licență la FEFS din cadrul UBB. Majoritatea celor care dețin diplome de master, le-au obținut urmând cursurile aceleași facultății menționată anterior. Dintre cei intervievați doar câțiva au declarat că urmează cursurile vreunei școli în prezent. În ceea ce privește ramura sportivă în care dețin specializarea, nu am obținut date concludente, datorită neclarității în formulare a întrebării. Dintre cei 105 respondenți doar 2 dețin funcții de conducere la nivelul instituțiilor în care își desfășoară activitatea.

Doar puțin peste un sfert dintre subiecți au declarat că mai dețin un al doilea loc de muncă. Numărul mediu al anilor de activitate obținut se situează în jurul valorii de 17,32. Un număr relativ mic de profesorii regretă alegerea făcută în ceea ce privește meseria, iar cei mai mulți evaluează sistemul educațional românesc ca fiind unul slab. Majoritatea consideră retribuirea financiară ca fiind nesatisfăcătoare iar în privința satisfacției obținute din practicarea meseriei pe primul loc se situează cele sufletești fiind urmate de cele profesionale. Referitor la aprecierea meseriei lor în sistemul educațional cei mai mulți declară că este subapreciată.

2. Studii explicative

2.1. Factorii care stau la baza slabei evaluări a sistemului educațional⁵

Învățământul românesc actual se confruntă, conform ultimelor studii efectuate, cu o serie gravă de probleme. Abandonul școlar se situează la un nivel ridicat, conform unui studiu efectuat de ISE, cu sprijinul UNICEF (Jigău, și alții, 2011), slaba pregătire a profesorilor este reliefată prin studiul „Școala așa cum este”, întreprins de Centrul Educația 2000+ și UNICEF (Voicu & Ciolan, 2008), iar creșterea violenței în școli, atinge cote alarmante, proporția unităților de învățământ la care s-au raportat fenomene de violență, conform studiului efectuat

---

⁵o variantă a acestui articol a fost prezentată la „The 12th WSEAS International Conference on Applied Informatics and Communications (AIC '12) - Advances in Applied Information Science”, organizată de World Scientific and Engineering Academy and Society, în august 2012 la Istanbul, fiind publicat în volumul conferinței la pag. 160-165.

de ISE, depășind 75% (Jigău, și alții, 2006). Toate acestea contribuie la o scădere a percepției populației asupra învățământului, lucru reliefat și de studiile efectuate de către ICCV în legătură cu calitatea vieții în România (Mărginean, și alții, 2010).

Putem concluziona că metoda de data mining utilizată, ne-a ajutat la identificarea existenței unei legături, între starea civilă, factorul financiar și evaluarea învățământului. Cu toate că nu explică în totalitate relația dintre acești indicatori, fiind necesară ulterior și o interpretare sociologică, ne-a oferit un punct de pornire în studierea relațiilor dintre factorii care influențează modul de a evalua învățământul.

2.2. Factorii care determină apartenența la o anumită categorie de venituri ⁶

Studiul de față reprezintă o aprofundare a relației descoperite prin intermediul studiului anterior, conform căruia există o legătură, între starea civilă a respondenților, venituri, mai exact modul în care evaluează ei că veniturile le acoperă necesitățile zilnice și evaluarea calității sistemului educațional național.

Dintre toate legăturile stabilite în experimentul anterior, considerăm că cea mai relevantă pentru aprofundarea cazului, este cea a legăturii stabilite între subiecții de sex masculin căsătoriți și modul în care evaluează calitatea învățământului în funcție de gradul în care percep că le sunt acoperite nevoile curente de veniturile realizate.

În urma demersului nostru de a identifica ce îi determină pe subiecți să declare că aparțin uneia dintre cele patru categorii de venituri, nu am înregistrat diferențe notabile în privința celorlalți indicatori care fac referire la bunăstarea financiară, așa cum am crezut inițial, aceștia fiind aproximativ constanți la toți subiecții din cele patru categorii. Cu toate că grupurile noastre nu pot fi considerate reprezentative, datorită numărului redus de subiecți și a distribuției destul de inegale a acestora, merită să menționăm totuși că singurii indicatori la care au fost înregistrate modificări notabile pentru cele patru categorii au fost: la indicatorul de ordin financiar – numărul de concedii petrecute în ultimii cinci ani și la cei din rândul indicatorilor adiacenți – vârsta și dorința de emigrare.

Indicatorul care face referire la petrecerea unui concediu, pare să fie cel de ordin financiar care face diferențierea între grupuri. Astfel, cei care și-au petrecut mai puține concedii în medie, se declară mai nemulțumiți de venituri decât cei care și-au petrecut mai multe concedii în ultimii cinci ani.

⁶acest articol reprezintă o variantă extinsă a celui anterior, fiind publicat în „International Journal of Mathematical Models and Methods in Applied Sciences”, Vol. 7, Nr. 3, An 2013, pag. 277-285

Observăm că vârsta crește direct proporțional cu modul în care subiecții evaluează că veniturile le acoperă necesitățile zilnice. Astfel, cei care declară că „nu le ajung nici pentru strictul necesar” au cea mai mică medie de vârstă dintre toate grupurile cu 40,83. Această medie crește, ajungând să aibă valoarea de 50,72 pentru cei care au declarat că „reșesc să aibă tot ce își doresc”. Acest lucru s-ar putea datora faptului că cei mai tineri nu reșesc să-și evalueze obiectiv situația financiară, cu toate că după cum putem vedea din ceilalți indicatori financiari situația este aproape la fel pentru toate categoriile.

Ultimul indicator care variază pentru cele 4 categorii este dorința de emigrare. Observăm că cei din prima categorie sunt mai dispuși să emigreze decât cei din ultima. Aceasta ar putea fi în strânsă legătură cu veniturile și vârsta. Astfel, dorința de emigrare a fost mai ridicată în cazul profesorilor mai tineri, care au declarat că veniturile le acoperă doar strictul necesar și a descrescut în mod gradat, ajungând pentru cei mai în vârstă, care au declarat că au tot ce le trebuie, aproape se dispare.

2.3. Factorii care influențează dorința de emigrare⁷

România se confruntă cu o scădere accentuată a populației stabile, ajungând, conform rezultatelor preliminare ale ultimului recensământ efectuat, sub nivelul anului 1966 cu un număr de 19.042.936 indivizi. Același recensământ estimează că aproximativ 910.264 persoane sunt plecate din țară pentru o perioadă de cel puțin 12 luni cu scopul de a-și căuta un loc de muncă, studia sau pentru afaceri (Comisia Centrală pentru Recensământul Populației, 2012). Astfel, pentru a ajunge la cifra estimată de experți (Mihai, 2012) de 2,1 milioane de români plecați la muncă în străinătate, trebuie să adăugăm încă 1,2 milioane de români din rândul populației stabile, făcând în realitate numărul populației efective să fie și mai mic.

Aceste date sunt cu atât mai îngrijorătoare cu cât s-a constatat că vârsta celor care aleg să părăsească țara se situează în intervalul de vârstă fertil 20-35 ani, peste 60% dintre aceștia fiind de sex feminin (Prișulescu, 2012). Această descoperire, împreună cu motivele de ordin financiar și consecințele modernizării societății, putând explica fenomenul de natalitate scăzută cu care se confruntă România, după cum am putut vedea în capitolul al treilea al părții teoretice.

Familia este considerată ca fiind celula de bază a societății. Consecințele emigrării pentru familie sunt grave atunci când unul dintre membri pleacă și foarte grave când pleacă ambii, mai ales dacă au copii care rămân acasă singuri sau cu bunicii. În multe cazuri se

---

⁷o variantă a articolului de față a fost trimisă spre recenzie la revista „International Migration Review”

produce o scizionare a familiei și o alienare a membrilor acesteia. Copiii care provin din acest tip de familii dezbinat, cresc privați de sentimente necesare în dezvoltarea lor ca indivizi. Universitatea Warwick a derulat în anul 2005 un studiu referitor la modul în care afectează căsătoria sănătatea fizică și psihologică. Aceștia au ajuns la concluzia că un mariaj fericit generează, membrilor ei, o stare de bine și o prosperitate echivalentă aproximativ cu un venit de o sută de mii de dolari anual (Wilson & Oswald, 2005). Copii care cresc într-un ambianță plăcută și fericită alături de ambii părinți au mai mult succes în viață. Efectele emigrării unuia sau ambilor părinți asupra copiilor au fost dezbătute în numeroase studii. S-a ajuns la concluzia că emigrarea poate avea consecințe extrem de grave, în primul rând asupra cuplului parental, în special dacă cea care pleacă este soția și în al doilea rând asupra copiilor, care datorită privării de afectivitate parentală și a absenței unui model în timpul dezvoltării psihice pot dezvolta un comportament deviant (Ciupercă, 2012). Copii care provin din astfel de cupluri pot ajunge să dezvolte personalități dizarmonice, devenind în momentul ajungerii la maturitate persoane neintegrate social (Pescaru, 2010).

Pe lângă problema emigrării se mai adaugă altele, cum ar fi rata crescută a divorțurilor, rata în scădere a căsătoriilor, creșterea mortalității și speranța de viață scăzută, toate ducând la o îmbătrânire a populației și conturând liniile unei situații critice.

Într-un studiu prezentat anterior, cel referitor la calitatea vieții, am identificat că profesorii de educație fizică și sport din Cluj-Napoca consideră sistemul educațional național ca fiind unul de o slabă calitate (Hăisan, 2012), lucru ce poate fi pus pe seama sexului, vârstei și a venitului (Hăisan & Breșfelean, 2012a), dar și a numărului de concedii petrecute în ultimii cinci ani, în cazul bărbaților căsătoriți (Hăisan & Breșfelean, 2013). Ajungem astfel la categoria vizată de noi, anume profesorii de educație fizică și sport. Așa cum am văzut într-un studiu anterior, în școală, unde teoretic se pun bazele unei culturi fizice, domeniul educației fizice este considerat ca fiind unul de o importanță scăzută, fiind încadrat la „etc.” alături de muzică și desen, după cum înșiși profesorii relatează. În opinia noastră misiunea profesorilor de educație fizică și sport este vitală, fiind cei care pot induce o dragoste pentru mișcare și sport copiilor, datorită interacțiunii directe cu aceștia care ar putea duce la obținerea unei stări optime de sănătate fizică și psihică (Bailey, 2006).

În urma acestui studiu considerăm că am identificat indicatorii care ar putea influența decizia de emigrare în cazul celor șase categorii vizate.

Astfel, în cazul celor căsătoriți cu copii, putem vorbi în primul rând de familie și apoi de influențe ce țin de ordin economic.

Pentru cei căsătoriți fără copii pe primul loc se situează influențele de ordin economic, urmate de cele legate de familie și de realizarea în viață.

Pentru cei necăsătoriți cu copii, lotul studiat a fost de dimensiuni reduse și considerăm rezultatele obținute ca fiind nu foarte relevante.

În cazul celor necăsătoriți fără copii, decizia de a emigra este influențată în primul rând de factorul economic, apoi de sex, realizările în viață și de posibilitatea de a-și permite să meargă sau nu în vacanță.

Pentru cei divorțați cu copii, familia totuși continuă să conteze, însă și mediul profesional în care își desfășoară activitatea.

În cazul celor divorțați fără copii, asemeni subiecților necăsătoriți cu copii, lotul supus cercetării a fost mic, fapt pentru care considerăm rezultatele destul de irelevante. Totuși, merită menționat faptul că s-a constatat o legătură între cele două categorii respondenți divorțați, prin prezența indicatorului care face referire la mediul profesional.

În ceea ce privește metoda folosită, ne declarăm mulțumiți de rezultatele obținute cu ajutorul acesteia. Tehnicile de data mining, ne-au ajutat să stabilim legături brute între indicatori din diverse domenii, pe baza cărora am putut continua cu o interpretare mai amănunțită.

IV. Concluzii și contribuții

Cercetarea de față a dorit reliefarea importanței sistemului educațional, prin urmărirea modului în care acesta evoluat de la cele mai incipiente forme până în prezent și evidențierea în mod particular a importanței domeniului educației fizice în contextul învățământului actual prin aducerea în discuție a importanței acestuia pentru societate. În ultimă instanță am încercat evaluarea ultimii verigi a acestui domeniu, profesorii de educație fizică și sport, prin determinarea calității vieții și a profilului acestora și oferirea unor răspunsuri cu ajutorul unor metode informatice, la anumite probleme de actualitate identificate.

Considerăm că am reușit să creionăm un tablou cvasi-complet, prin reliefarea situației actuale din învățământul de stat, a statutului educației fizice în cadrul acestuia și a profilului și

calității vieții profesorilor de educație fizică și sport din învățământul preuniversitar clujean. Abordarea teoretică a celor trei domenii a fost una dinspre exterior spre interior, urmărindu-se în primul rând poziționarea temporală a acestora și în al doilea rând trecerea de la aspectele generale spre cele specifice. Odată îndeplinite aceste deziderate a rămas în slujba studiilor practice să ne familiarizeze cu subiecții noștri, printr-o abordare dinspre interior spre exterior, prin oferirea acestora șanse de exprimare a opiniei.

1. Contribuții teoretice

Am dori să menționăm, într-o primă instanță, că în opinia noastră tratarea temelor într-un context internațional, ar trebui să aducă cercetării de față o relevanță crescută. Astfel, în încercarea de a ilustra cât mai fidel domeniile cu care am operat: sistemul educațional național, domeniul educației fizice și sportului și calitatea vieții, am recurs la îmbinarea rezultatelor obținute de cercetările desfășurate la nivel național și internațional de organismele abilitate, cu cele din literatura clasică socială. Demersul de cercetare inițiat, prin faptul că a pus în legătură aceste domenii, a dus la stabilirea unor relații de cauzalitate. Considerăm astfel că am contribuit la întărirea legăturilor stabilite deja prin intermediul altor cercetări, între modul în care sistemul educațional și domeniul educației fizice influențează calitatea vieții, care la rândul său influențează sistemul educațional, creându-se puternice relații de interdependență.

O contribuție care considerăm că trebuie menționată, deoarece nu a fost întâlnită în nicio lectură consultată, este cea a identificării în cadrul funcției recreative a educației fizice a două manifestări, cea activă și cea pasivă. De asemenea, credem că mai poate fi considerată o contribuție personală, adăugarea celui de-al zecele tip de clasificare, „globali, continentali, naționali”, în cadrul tipurilor de indicatori sociali.

2. Contribuții metodologice

Considerăm că lucrarea de față, prin îmbinarea metodelor cantitative și a celor calitative, reușește să ofere o imagine de ansamblu asupra situației din sistemul educațional autohton și a problemelor cu care se confruntă acesta și membrii acestuia.

Credem că un plus de valoare este dat cercetării de față de metoda abordării în ceea ce privește procesarea datelor. Astfel, cu scopul de a stabili relații între indicatori care aparent nu au nimic în comun, am utilizat metode de data mining în procesarea datelor calitative sociologice, reușind cu succes să obținem stabilirea unor relații brute între anumiți indicatori.

3. Contribuții practice

Cu toate că rezultatele obținute în urma acestui demers ar trebuie să atragă atenția autorităților în vederea corectării problemelor cum ar fi: situația decadentă din învățământ, poziționarea în sistemul educațional a domeniului educației fizice sau gradul de pregătire a personalului didactic, probabil însăși datorită nivelului la care se adresează, rezultatele vor trece neobservate.

Pe de altă parte considerăm că cercetarea de față ar trebui să contribuie la schimbarea opiniei despre situația personală a profesorilor de educație fizică și sport, atât pe plan social cât și economic, contribuind la eliminarea concepției conform căreia își exercită meseria în funcție de gradul în care sunt remunerați. Faptul că aceștia beneficiază de o calitate a vieții peste media populației generale, cu toate că reprezintă un aspect îmbucurător la nivel național, totuși trebuie să avem în vedere că într-un context european ei se poziționează la extrema inferioară.

4. Limite și direcții viitoare de cercetare

În privința limitelor cercetării de față, ne-am putea declara parțial nemulțumiți de modul de întocmire a chestionarului, care ar fi trebuit să conțină mai multe întrebări cu variante și mai mulți indicatori, lucruri care însă au fost condiționate de obținerea acordului pentru completarea chestionarului din partea respondenților. Un alt aspect nemulțumitor ar fi reprezentativitatea unor subgrupuri, dat de numărul mic de respondenți, care au fost luate în considerare în vederea determinării anumitor corelații.

Ca direcții viitoare de cercetare identificate, menționăm posibilitatea de extindere a acestui tip de cercetare și la alți profesori, din alte domenii din învățământul preuniversitar, ceea ce ar putea permite compararea la nivel de domenii, cât și aplicarea acestuia profesorilor de educație fizică și sport din mediul universitar, ce ar putea ușura identificarea unor diferențe între nivelurile sistemului educațional. De asemenea, se poate extinde și la nivel regional sau chiar național, lucru care ar putea permite identificarea unor diferențe, în privința anumitor categorii socio-profesionale, date de amplasarea geografică.

Bibliografia temei

- Agerpres. (2012, 11 4). *Actualitate*. Preluat de pe www.ziare.com: <http://www.ziare.com/social/capitala/mai-mult-de-jumatate-dintre-romani-au-probleme-cu-greutatea-818977>
- Alber, J., & Fahey, T. (2004). *Perceptions of living conditions in an enlarged Europe*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- Alber, J., & Köhler, U. (2004). *Health and care in an enlarged Europe*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- Alber, J., Delhey, J., Keck, W., Nauenburg, R., Fahey, T., Maître, B., . . . Saraceno, C. (2004). *Quality of life in Europe - First European Quality of Life Survey 2003*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- Alber, J., Fahey, T., & Saraceno, C. (2007). *Handbook of Quality of Life in the Enlarged European Union*. New York: Routledge.
- Albu, N. (1944). *Istoria învățământului românesc din Transilvania până la 1800*. Blaj: Tipografia "Lumina".
- Albu, V. (1996). *Istoria educației fizice și sportului*. Constanța: Ex Ponto.
- Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România. (2013, 02 08). *Procesul Bologna*. Preluat de pe www.bologna.ro: <http://www.bologna.ro/index.php?i=24&a=despre-procesul-bologna>
- Almășan, D. (2001). *O istorie a exercițiilor fizice, a educației fizice și a sportului*. Cluj-Napoca: Accent.
- Anderson, R., Dubois, H., Leoncikas, T., & Sándor, E. (2012). *Third European Quality of Life Survey - Quality of life in Europe: Impacts of the crisis*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- Anderson, R., Mikulić, B., Vermeulen, G., Lyly-Yrjanainen, M., & Zigante, V. (2009). *Second European Quality of Life Survey*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- Anghelache, C., Isaic-Maniu, A., Mitrut, C., & Voineagu, V. (2005). Studiu privind calitatea vieții în România. *Economie teoretică și aplicată*, 57-66.
- Antena 1. (2012, 07 12). <http://a1.ro/news/social>. Preluat de pe <http://a1.ro/news/social/multa-reforma-putina-educatie-in-8-ani-sapte-ministri-si-o-lege-a-invatamantului-modificata-de-39-de-ori.html>
- Antena 3. (2012, 07 12). <http://www.antena3.ro/romania>. Preluat de pe <http://www.antena3.ro/news/romania/rata-de-promovare-la-bac-44-47-cea-mai-slab-din-ultimele-doua-decenii-129825.html>
- Asanache, A.-D. (2009). Sistemul educațional în perioada lui Nicolae Ceaușescu și în primii ani de după revoluție. *Memoria - Revista gândirii arestate*, 110.
- Asociația Națională a Birourilor de Consiliere pentru Cetățeni. (2005). *Românii și migrația forței de muncă în Uniunea Europeană*. București: ANBCC.
- Atanasiu, V., Cojocaru, M., Constandache, V., & Nicu, A. (2002). *Enciclopedia educației fizice și sportului din România - Vol. 4*. București: Aramis.

- Bailey, R. (2006). Physical Education and Sport in Schools: A Review of Benefits and Outcomes. *Journal of School Health*, 76(8), 397-401.
- Banciu, J. (2010). *Istoria învățământului din România de la primele începuturi până în anul 1990*. București: Pro Universitaria.
- Barbu, L. (2010). *Managementul calității în învățământul preuniversitar*. Galați: Editura Sfântul Ierarh Nicolae.
- Barbu, M. (2004). *Istoria educației fizice și sportului*. Craiova: Universitaria.
- Berger-Schmitt, R. (2001). *Dimensions, Indicators and Time Series in a European System of Social Indicators by Example*. Mannheim: Centre for Survey Research and Methodology - ZUMA.
- Bezdechi, Ș. (1930). *Sportul la eleni*. Cluj-Napoca: Cartea Românească.
- Böhnke, P. (2004). *Perceptions of social integration and exclusion in an enlarged Europe*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- Boudon, R., Baechler, J., Balle, F., Birnbaum, P., Chazel, F., Cherkaoui, M., . . . Valade, B. (2006). *Tratat de sociologie*. București: Humanitas.
- Breșfelean, V. P. (2008). *Implicații ale tehnologiilor informatice asupra managementului instituțiilor universitare*. Cluj-Napoca: Risoprint.
- Breșfelean, V. P. (2009). Data Mining Applications in Higher Education and Academic Intelligence Management. În M. J. Zhou, *Theory and Novel Applications of Machine Learning* (pg. 209-228). Vienna: InTech.
- Brown, J., Bowling, A., & Flynn, T. (2004). *Models of Quality of Life: A Taxonomy, Overview and Systematic Review of the Literature*. EU: European Forum on Population Ageing Research.
- Bunescu, G., Albu, G., & Stan, E. (2004). *Antologia legilor învățământului din România*. București: Institutul de Științe ale Educației.
- Buruc, M. (2000). *Teoria și metodică educației fizice și sportului: compendiu*. Arad: Servo-Sat.
- Carreiro da Costa, F. (2003). Physical Education Teacher Education (PETE) in Europe. *Sport World and Academic World” - The Contribution of Physical Education* (pg. 48-61). Lausanne: ENSSEE.
- Câmpeanu, M., Rusu, F. I., Hăisan, A.-A., Câmpeanu, I.-A., & Vădan, A. (2008). *Sport pentru timp liber și sănătate*. Cluj-Napoca: Napoca Star.
- Cândea, V. (2009). Quality of life. *Proceedings of the IVth Congress of the Academy of Romanian Scientists* (pg. 101-110). Timișoara: Orizonturi Universitare.
- Cârstea, G. (2000). *Teoria și metodică educației fizice și sportului: pentru examenele de definitivat și gradul didactic 2*. București: An-da.
- Chelcea, S. (1975). *Chestionarul în investigația sociologică*. București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- Chelcea, S. (2007). *Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative*. București: Editura Economică.
- Chelcea, S. (2010). *Cum să redactăm o lucrare de licență, o teză de doctorat, un articol științific, în domeniul științelor socioumane*. București: Comunicare.ro.

- Chelcea, S., Duduciu, A., Rujoiu, O., Jderu, G., Ivan, L., Moldoveanu, A., & Zodieru, A. (2008). *Psihosociologie - teorii, cercetări, aplicații*. Iași: polirom.
- Chelcea, S., Mărginean, I., & Cauc, I. (1998). *Cercetarea sociologică - metode și tehnici*. Deva: Editura "Destin".
- Cherteș, E. (1981). *Îndrumar pentru educație fizică și sport în întreprinderi și instituții*. București: Editura Politică.
- Chiș, M. (2003). *Istoria educației fizice și sportului*. Timișoara: Orizonturi Universitare.
- Chiș, V. (2004). Cum este receptată și înfăptuită "Reforma Acum". *Ad Astra*, 1-10.
- Ciupercă, N. (2012, 07 12). <http://ciupercaniculina.blogspot.ro/2009/>. Preluat de pe <http://ciupercaniculina.blogspot.ro/>: <http://ciupercaniculina.blogspot.ro/2009/05/efectele-emigrarii-asupra-familiei.html>
- Cobb, C., & Rixford, C. (1998). *Lessons learned from the history of social indicators*. San Francisco: Redefining Progress.
- Comisia Centrală pentru Recensământul Populației. (2012). *Comunicat de presă*. București: Comisia Centrală pentru Recensământul Populației.
- Commission for Racial Equality. (2007). *Social capital indicators in the UK*. Leeds: Ben Cave Associates Ltd.
- Costanza, R., Fisher, B., Saleem, A., Beer, C., Bond, L., Boumans, R., . . . Snapp, R. (2008). An Integrative Approach to Quality of Life Measurement, Research, and Policy. *S.A.P.I.E.N.S*, 1(1), 17-21.
- Coteanu, I., Seche, L., Seche, M., Burnei, A., Ciobanu, E., & Contraș, E. (1998). *Dicționarul explicativ al limbii române : DEX*. București: Univers Enciclopedic.
- Council of Europe. (2002). *16th Informal Meeting of European Sports Ministers*. Warsaw: Council of Europe and Sport.
- Cuncea, C. (2012, 07 12). <http://www.gandul.info/financiar>. Preluat de pe <http://www.gandul.info/>: <http://www.gandul.info/financiar/studiu-in-ultimii-40-ani-3-5-milioane-de-romani-au-emigrat-romania-a-pierdut-40-50-mld-euro-9662507>
- David, A., & Arhire, A. (2009). *Calitatea vieții persoanelor diagnosticate cu autism în copilărie*. Timișoara: Fundația "Pentru Voi".
- De Singly, F., Blanchet, A., Gotman, A., & Kaufmann, J.-C. (1998). *Ancheta și metodele ei: chestionarul, interviul de producere a datelor, interviul comprehensiv*. Iași: Polirom.
- Delhey, J. (2004). *Life satisfaction in an enlarged Europe*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- Di Eugenio, B., & Glass, M. (2004). The Kappa Statistic: A Second Look. *Computational Linguistics*, 30(1), 95-101.
- Domnariu, H. (2010). *Eurobarometru 74*. București: Comisia Europeană.
- Dragnea, C. A., Bota, A., & Iancu, H. (2000). *Teoria educației fizice și sportului*. București: Cartea Școlii.
- Drobnic, S., Beham, B., & Prag, P. (2010). Good Job, Good Life? Working Conditions and Quality of Life in Europe. *Social Indicators Research*, 99(2), 205-225.

- Eagle, N., & Pentland, A. (2006). Reality mining: sensing complex social systems. *Personal and Ubiquitous Computing*, 10, 255-268.
- Emanoil, A. (1938). *Educația fizică și sănătatea*. Cluj-Napoca: Tipografia "Cartea Românească".
- Estes, R. (2004). Development challenges of the "New Europe". *Social Indicators Research*, 1-44.
- European Commission. (2009). *Portfolio of indicators for the monitoring of the European strategy for social protection and social inclusion - 2009 update*. Brussels: Employment, Social Affairs & Inclusion.
- European Commission. (2012). *National Social Report - Romania*. Bucharest: European Commission.
- European Commission/Education, Audiovisual and Culture Executive Agency/Eurydice. (2013). *Physical Education and Sport at School in Europe*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. (2012). *Living conditions of the Roma: Substandard housing and health*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. (2013, 02 08). *EURLife*. Preluat de pe Eurofound: <http://www.eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/index.php>
- Facultatea de Educație Fizică și Sport - Universitatea Babeș-Bolyai. (2012, 11 4). *Istoric*. Preluat de pe Facultatea de Educație Fizică și sport: <http://sport.ubbcluj.ro/articole.php?id=93>
- Fahey, T., & Spéder, Z. (2004). *Fertility and family issues in an enlarged Europe*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- Fahey, T., Nolan, B., & Whelan, C. (2003). *Monitoring quality of life in Europe*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- Farquhar, M. (1995). Definitions of quality of life: a taxonomy. *Journal of Advanced Nursing*, 22(3), 502-508.
- Fărcaș, V. (1978). *Educația fizică în aer liber*. București: Sport-Turism.
- Feistritzer, E. (2011). *Profile of Teachers in the US 2011*. Washington: National Center for Education Information.
- Filipescu, V., & Oprea, O. (1972). *Învățământul obligatoriu în România și în alte țări*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Firimiță, M. (1980). *Exercițiul fizic un valoros medicament natural*. București: Ceres.
- Frangopol, P. (2002). *Mediocritate și excelență. O radiografie a învățământului din România (Vol. 1)*. București: Albatros.
- Frangopol, P. (2005). *Mediocritate și excelență. O radiografie a învățământului din România (Vol. 2)*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință.
- Frangopol, P. (2008). *Mediocritate și excelență. O radiografie a învățământului din România (Vol. 3)*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință.
- Frangopol, P. (2011). *Mediocritate și excelență. O radiografie a învățământului din România (Vol. 4)*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință.

- Galloway, S., Bell, D., Hamilton, C., & Scullion, A. (2005). *Quality of Life and Well-being: Measuring the Benefits of Culture and Sport: Literature Review and Thinkpiece*. Edinburgh: Scottish Executive Social Research.
- Ge, C., Yang, X., Fan, Y., Kamara, A., Zhang, X., Fu, J., & Wang, L. (2011). Quality of life among Chinese college teachers: A cross-sectional survey. *Public Health*, 308-310.
- Georgescu, F. (1971). *Educația fizică și sportul: fenomen social*. București: Editura Stadion.
- Gheorghie, O., Farca, S., Badea, D., Alecu, G., & Mircea, A. (2011). *Numărul orelor de învățare alocate pe discipline și clase în 15 țări din Uniunea Europeană - bază de date pentru un studiu comparativ*. București: Institutul de Științe ale Educației.
- Gică, G. (2006). Pagini din istoria învățământului românesc din Cadrilater. *Daima*, 2(6-7), 10-15.
- Giddens, A. (2010). *Sociologie*. București: Editura ALL.
- Giurescu, C., Ivanov, I., Mihăileanu, N., Constantinescu, M., Motaș, C., Vătămanu, N., . . . Ionescu, A. (1971). *Istoria învățământului din România: compendiu*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Hardman, K. (2003). Physical Education in Schools in Europe: Situation, Societal Changes and Challenges for the Physical Education Profession. *Sport World and Academic World” - The Contribution of Physical Education* (pg. 9-28). Lausanne: ENSSEE.
- Hardman, K. (2005). Harmonisation of Physical Education in Europe. *8th ENSSEE Forum* (pg. 1-10). Limerick: ENSSEE .
- Hardman, K. (2007). *An up-date on the status of physical education in schools worldwide: technical report for the world health organization*. Berlin: ICSSPE.
- Hardman, K. (2008). The situation of physical education in schools: a European perspective. *Human Movement*, 9(1), 5-18.
- Hardman, K. (2010a). W(h)ither physical education?: The future ain't what it used to be! *Proceedings of the 5th International Congress Youth Sport 2010* (pg. 47-57). Ljubljana: Faculty of Sport, University of Ljubljana.
- Hardman, K. (2010b). *Physical Education: "The future ain't what it used to be"*. Luxembourg: Universite du Luxembourg.
- Hardman, K., & Marshall, J. (2000). The state and status of physical education in schools in international context. *European Physical Education Review*, 6(3), 203-229.
- Hăisan, A.-A. (2012). Life quality of physical education and sport teachers. *The 6TH International Conference "Perspectives in the Science of Human Movement"* (pg. 143-148). Cluj-Napoca: Faculty of Physical Education and Sport - UBB.
- Hăisan, A.-A. (2013). Profile of the physical education and sport teacher from pre-university education in Cluj-Napoca. *Studia UBB Educatio Artis Gymnasticae*, 58(1), 71-80.
- Hăisan, A.-A., & Breșfelean, V. P. (2012a). A Data Mining Survey on Identifying the Factors that Influence Teachers' View of the Romanian Educational System. *Advances in Applied Information Science Proceedings of the 12th WSEAS International Conference on Applied Informatics and Communications (AIC '12)* (pg. 160-165). Istanbul: WSEAS Press.

- Hăisan, A.-A., & Breșfelean, V. P. (2012b, trimis spre recenzie). Romanian Teachers and their Families. A data Mining Survey on the Factors that Influence Emigration Decisions among Physical teachers.
- Hăisan, A.-A., & Breșfelean, V. P. (2013). A Data Mining Examination on the Romanian Educational System - teachers Viewpoint. *International Journal of Mathematical Models and Methods in Applied Sciences*, 7(3), 277-285.
- Hematinezhad, M., Ramezaniyan, M., Gholizadeh, M., Shafiee, S., & Ghazi, Z. (2011). Predicting National Team Rank in Asian Game Using Model Tree. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 2(3), 22-36.
- Hofstede, G., Hofstede, G. J., & Minkov, M. (2010). *Cultures and Organizations: Software of the Mind*. New York: McGraw-Hill.
- Huizinga, J. (2007). *Homo ludens: încercare de determinare a elementului ludic al culturii*. București: Humanitas.
- Iluț, P. (1997). *Abordarea calitativă a sociumanului*. Iași: Polirom.
- Institutul Național de Statistică. (2008). *România în cifre - 2008*. București: Institutul Național de Statistică.
- Institutul Național de Statistică. (2012). *România în cifre - 2012*. București: Institutul Național de Statistică.
- Institutul Național de Statistică. (2013, 02 08). *Institutul Național de Statistică*. Preluat de pe www.insse.ro: <http://www.insse.ro/cms/rw/pages/index.ro.do>
- Institutul Român pentru Evaluare și Strategie. (2011). *Percepții privind sistemul educațional din România*. București: IRES.
- Ionescu, D. (1939). *Istoricul gimnasticeii și educației fizice la noi*. București: Tipografia Revista Geniului.
- Ionescu, M., Balica, M., Boca, C., Cuciureanu, M., Horga, I., & Velea, S. (2003). *Situația actuală a învățământului preșcolar din România - studiu de analiză*. București: Unicef & Institutul de Științe ale Educației.
- Iorga, N. (1928). *Istoria învățământului românesc*. București: Editura Casei Școalelor.
- Jackson, T., McBride, N., & Abdallah, S. (2007). (Regional) Index of Sustainable Economic Welfare (ISEW). *Contribution to Beyond GDP „Virtual Indicator Expo“* (pg. 1-4). Brussels: Beyond GDP.
- Jigău, M., Fartușnic, C., Apostu, O., Balica, M., Florian, B., Horga, I., & Voinea, L. (2011). *Estimarea dimensiunii fenomenului de abandon școlar folosind metodologia analizei pe corhotă*. București: Institutul de Științe ale Educației și UNICEF.
- Jigău, M., Liiceanu, A., Preoteasa, L., Anghel, F., Balica, M., Fartușnic, C., . . . Voinea, L. (2006). *Violența în școală*. București: Editura Alpha MDN.
- Johnston, D. (1988). Toward a Comprehensive 'Quality-of-Life' Index. *Social Indicators Research*, 20(5), 473-496.
- Kant, I. (1904). *The Educational Theory*. În M. Brumbaugh, *Educational series* (pg. 11-290). Philadelphia: J. B. Lippincott Company.

- Kapitány, B., Kovacs, K., & Krieger, H. (2005). *Working and living in an enlarged Europe*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- Karsten, F., & Lars Bo, A. (2010). The Importance of Physical Activity for Childhood Health. *Proceedings of the 5th International Congress Youth Sport 2010* (pg. 41-46). Ljubljana: Faculty of Sport, University of Ljubljana.
- Kettner, C., Köppl, A., & Stagl, S. (2012). *List of well-being indicators*. Brussels: European Commission.
- Kirițescu, C. (1964). *Palestrica*. București: Editura Uniunii de Cultură Fizică și Sport.
- Krieger, H. (2004). *Migration trends in an enlarged Europe*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- Kuik, O. (2013, 02 08). *Institute for Environmental Studies*. Preluat de pe University Amsterdam: http://www.ivm.vu.nl/en/Images/AT1_tcm53-161571.pdf
- Land, K. (1983). Social Indicators. *Annual Review of Sociology*, 9, 1-26.
- Lawton, P. (1991). A Multidimensional View of Quality of Life in Frail Elders. În J. Birren, J. Lubben, J. Rowe, & D. Deutchman, *The Concept and Measurement of Quality of Life in the Frail Elderly*. New York: Academic Press.
- Lendvai, N. (2004). The weakest link? EU accession and enlargement: dialoguing EU and post-communist social policy. *Journal of European Social Policy*, 14(3), 319–333.
- Litske, H. (2006). Quality of Life in Europe. *Schmollers Jahrbuch*, 483-488.
- Lucuț, G. (2000). *Calitatea vieții și indicatorii sociali: teorie, metodă, cercetare*. București: Lumina Lex.
- Mărginean, I. (1991). Schiță de indicatori ai calității vieții. *Revista Calitatea Vieții*, 2(3-4), 3-23.
- Mărginean, I. (2000). *Proiectarea cercetării sociologice*. Iași: Polirom.
- Mărginean, I. (2003). Cercetarea și monitorizarea calității vieții în UE și țările candidate. *Revista Calitatea Vieții*, 14(3-4), 431-435.
- Mărginean, I. (2010a). Indicele dezvoltării umane. România în context internațional. *Revista Calitatea Vieții*, 44-50.
- Mărginean, I. (2010b). Calitatea vieții în România: prezent și perspective. *Revista Calitatea Vieții*, 231-237.
- Mărginean, I., & Precupețu, I. (2008). *Calitatea vieții și dezvoltarea durabilă, politici de întărire a coeziunii sociale*. București: Expert.
- Mărginean, I., Bălașa, A., Dumitru, M., & Zamfir, C. (2005). *Calitatea vieții în România*. București: Expert.
- Mărginean, I., Precupețu, I., Dumitru, M., Mihalache, F., Mihăilescu, A., Neagu, G., . . . Vasile, M. (2010). *Calitatea vieții în România*. București: ICCV.
- Mărginean, I., Precupețu, I., Preoteasa, A. M., Bălașa, A., Petrescu, C., & Strâmbeanu, M. (2003). *Calitatea Vieții în România 1990-2003*. București: Institutul de Cercetare a Calității Vieții.

- Mărginean, I., Precupețu, I., Tzanov, V., Preoteasa, A. M., Voicu, B., & Beleva, I. (2006). *First European Quality of Life Survey: Quality of life in Bulgaria and Romania*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- Miftode, V. (1995). *Metodologia sociologică*. Galați: Editura Porto-Franco.
- Mihai, A. (2012, 07 12). <http://www.zf.ro/analiza/>. Preluat de pe <http://www.zf.ro: http://www.zf.ro/analiza/2-1-milioane-de-romani-lucreaza-in-15-state-europene-8197333>
- Mihăilescu, I. (2003). *Sociologie generală*. Iași: Polirom.
- Mikheenkova, M. A. (2011). Computer Support Capabilities for Qualitative Research in Sociology. *Automatic Documentation and Mathematical Linguistics*, 45(4), 180-201.
- Ministerul Educației și Cercetării. (2003). *Reforma Învățământului Obligatoriu din România - document de lucru*. București: Ministerul Educației și Cercetării.
- Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului/Agencia Națională pentru Sport/Comitetul Olimpic și Sportiv Român. (2007). Protocol privind asigurarea cadrului de colaborare în vederea dezvoltării continue și funcționării performante a sistemului național de educație fizică și sport. *Monitorul Oficial*.
- Ministerul Învățământului. (1966). *Structura învățământului în 21 de țări*. București: Întreprinderea poligrafică "Informația".
- Ministerul Muncii Solidarității Sociale și Familiei. (2008). *Raportul național strategic privind protecția socială și incluziunea socială 2008-2010*. București.
- Miringoff, M. L. (2003). *2003 Index of Social Health - Monitoring the Social Well-Being of the Nation*. Tarrytown: Fordham Institute for Innovation in Social Policy.
- Miroiu, A., Pasti, V., Ivan, G., & Marga, A. (1998). *Învățământul românesc azi: studiu de diagnoză*. Iași: Polirom.
- Moldoveanu, R., & Chiricescu, A. (2012, 07 12). <http://www.evz.ro/detalii>. Preluat de pe <http://www.evz.ro: http://www.evz.ro/detalii/stiri/cei-10000-de-medici-emigrati-va-saluta-de-pestes-mari-si-tari-954499.html>
- Monitorul Oficial. (2000, 05 09). Legea educației fizice și sportului - Legea Nr. 69 din 28 aprilie 2000. *Monitorul Oficial al României*, 1(200), 1-46.
- Monitorul Oficial. (2010a, 06 28). Ordonanța de urgență 58/2010 pentru modificarea și completarea legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și alte măsuri financiar-fiscale. *Monitorul Oficial al României*(431), 11-16.
- Monitorul Oficial. (2010b, 06 24). Ordonanța de urgență 55/2010 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice. *Monitorul Oficial al României*(425).
- Moscovici, S., & Buschini, F. (2007). *Metodologia științelor socioumane*. Iași: Polirom.
- Naul, R. (2002). Concepts of Physical Education in Europe. În K. Hardman, *Physical Education: Deconstruction and Reconstruction - Issues and Directions* (pg. 33-52). Schorndorf : Verlag Karl Hofman.
- Neagu, G. (2009). Inovația în învățământ. *Revista Calitatea Vieții*, 20(1-2), 110-121.
- Neța, G., & Rusu, F. I. (1998). *Istoria milenară a educației fizice și a sportului*. Cluj-Napoca: Risoprint.

- Nicolae, A., Atanasiu, V., Bogza, V., Pascu, Ș., Manolache, A., Pârnuță, G., & Verdeș, I. (1983). *Istoria învățământului din România - Vol. 1*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Nicolae, A., Atanasiu, V., Bogza, V., Pascu, Ș., Manolache, A., Pârnuță, G., & Verdeș, I. (1993). *Istoria învățământului din România - Vol. 2*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Noll, H.-H. (2004a). Social indicators and quality of life research: background, achievements, and current trends. În N. Genov, *Advances in Sociological Knowledge Over Half a Century* (pg. 151-181). Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.
- Noll, H.-H. (2004b). *Social Indicators and Indicator Systems: Tools for Social Monitoring and Reporting*. Palermo: OECD World Forum "Statistics, Knowledge and Policy".
- Nordhaus, W. D., & Kokkelenberg, E. C. (1999). *Nature's Numbers: Expanding the National Economic Accounts to Include the Environment*. Washington, D.C.: National Academy Press.
- Novak, C. (1998). *Cartea albă a reformei învățământului: 1998*. București: Alternative.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2011). *Society at a Glance 2011: OECD Social Indicators*. Paris: OECD Publishing.
- Pah, I. (2000). Evaluarea calității vieții la persoanele valide și la persoanele deficiente. În V. Preda, *Orientări teoretico-praxiologice în educația specială* (pg. 148-164). Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
- Pavot, W., & Diener, E. (1993). Review of the Satisfaction With Life Scale. *Psychological Assessment*, 5(2), 164-172.
- Pescaru, M. (2010). Consecințele migrației familiei contemporane asupra creșterii și educării copiilor. *Reconstruind Socialul. Riscuri și solidarități noi - Prima Conferință Internațională a Societății Sociologilor din România* (pg. 1-12). Cluj-Napoca: Facultatea de Sociologie și Asistență Socială.
- Petecel, S. (1980). *Antichitatea greco-romană despre sport*. București: Editura Sport-Turism.
- Pop, C. (2008). Ingredientele unei vieți bune și ale unui standard decent de viață, în România și în Europa. *Revista Calitatea Vieții*, 225-245.
- Popescu, I. A., Ștefănescu, Ș., Teodorescu, A., & Zamfir, C. (1984). *Indicatori și surse de variație a calității vieții*. București: Editura Academiei Române.
- Popescu, R. (2010). Profilul familiei românești contemporane. *Revista Calitatea Vieții*, 21(1-2), 5-28.
- Population Reference Bureau. (2012). *2012 World Population Data Sheet*. Washington: Population Reference Bureau.
- Postolache, N. (2009). *Istoria educației fizice, sportului și olimpismului*. București: Editura Fundației "România de Măine".
- Precupețu, I., Preoteasa, A. M., & Pop, C. (2007). Calitatea vieții în România: 1990–2006. *Revista Calitatea Vieții*, 18(3-4), 197-229.
- Prițulescu, R. (2012, 07 12). <http://www.adevarul.es/stiri/social>. Preluat de pe <http://www.adevarul.es: http://www.adevarul.es/stiri/social/cum-dispare-populatia-romaniei>
- Quinlan, J. R. (1993). *C4.5: Programs for Machine Learning*. San Francisco: Morgan Kaufmann Publishers.

- Racoceanu, N., Matei, A., Sănduleasa, A. B., & Ghența, M. (2009). *Indicatori de măsurare a calității vieții în familie*. București: Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale.
- Radulescu, D. C. (2003). Învățământul public din România în secolul al XIX-lea - evoluție și consecințe sociale. *Revista Calitatea Vieții*, 14(2), 1-11.
- Rădulescu, D. C. (2006). Învățământul românesc 1948–1989 – între derivă și recuperare instituțional-funcțională. *Revista Calitatea Vieții*, 17(3-4), 307-318.
- Regneală, M. (1997). Legislația românească de bibliotecă din perioada 1948-1989. *Studii de bibliologie și știința informării*, 3, 116-123.
- Romero, C., & Ventura, S. (2010). Educational Data Mining: A Review of the State of the Art. *IEEE Transactions on Systems, Man, and Cybernetics, Part C: Applications and Reviews*, 40(6), 601-618.
- Rotariu, T., & Iluț, P. (1997). *Ancheta sociologică și sondajul de opinie*. Iași: Polirom.
- Rotariu, T., Bădescu, G., Culic, I., Mezei, E., & Mureșan, C. (2000). *Metode statistice aplicate în științele sociale*. Iași: Polirom.
- Rousseau, J.-J. (1979). *Emile: or On Education*. New York: Basic Books.
- Russell, H., & Whelan, C. (2004). *Low income and deprivation in an enlarged Europe*. Luxembourg: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
- Rusu, A.-E. (2011). The Romanian School Education at the End of the 19th Century and the Beginning of the 20th Century. *Logos Universalitate Mentalitate Educație Noutate*. 1, pg. 437-446. Iași: Asociația "Lumen".
- Sandu, D. (2008). *Eurobarometru 69*. București: Comisia Europeană.
- Smith, A. (2000). *Researching quality of life of older people: concepts, measures and findings*. Keele : Keele University.
- Somarriba, N., & Pena, B. (2009). Synthetic Indicators of Quality of Life in Europe. *Social Indicators Research*, 115-133.
- Stănculescu, M., Stoiciu, V., Alexe, I., & Motoc, L. (2011). *Impactul crizei economice asupra migrației forței de muncă românești*. București: Friedrich Ebert Stiftung.
- Swanson, D., Tayman, J., & Bryan, T. M. (2011). MAPE-R: a rescaled measure of accuracy for cross-sectional subnational population forecasts. *Journal of Population Research*, 28, 225-243.
- Șiclovan, I. (1979). *Teoria educației fizice și sportului*. București: Editura Sport-Turism.
- Tache, C., & Neesham, I. (2008). The Lisbon agenda and its implications for Romania as a new EU member. *Bulletin of the Transilvania university of Brasov*, 1(50), 173-192.
- Talberth, J., Cobb, C., & Slattery, N. (2007). *The Genuine Progress Indicator 2006 A Tool for Sustainable Development*. Oakland: Redefining Progress.
- Tesch-Roemer, C. (2012). *Active ageing and quality of life in old age*. Geneva: United Nations.
- Toader, T. (2011). *Legea educației naționale nr.1/2011: actualizată la 1 decembrie 2011*. București: Hamangiu.

- Todea, S. F. (2008). *Teoria educației fizice și sportive*. București: Editura Fundației "România de Măine".
- Țircovnicu, V. (1978). *Istoria învățământului din Banat pînă la anul 1800*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- United Nations. (1989). *Studies in methods - Handbook on social indicators*. New York: United Nations.
- United Nations and The Government of Romania. (2010). *Millennium Development Goals - ROMANIA*. Bucharest: United Nations.
- United Nations Development Programme. (2010). *Human Development Report 2010 - The Real Wealth of Nations: Pathways to Human Development*. New York: Palgrave Macmillan.
- United Nations Development Programme. (2011). *Human Development Report 2011 - Sustainability and Equity: A Better Future for All*. New York: Palgrave Macmillan.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. (1978). *International Charter of Physical Education and Sport*. Paris: UNESCO.
- Urse, L. (2008). Calitatea vieții și cultura. *Revista Calitatea Vieții*, 19(1-2), 33-51.
- Van Dooren, W., & Aristigueta, M. (2005). The rediscovery of Social Indicators in Europe and the USA: an international comparison. *EGPA Annual Conference* (pg. 1-30). Berne: European Group for Public Administration.
- Veenhoven, R. (2005). Apparent Quality of life in nations - How Long and Happy People Live. *Social Indicators Research*, 71, 61-68.
- Vlăsceanu, L., Alligică, D. P., Beciu, C., Chelcea, L., Dobrică, P., Ghețău, V., . . . Voicu, M. (2011). *Sociologie*. Iași: Polirom.
- Voicu, O., & Ciolan, L. (2008). *Proiectul „Școala așa cum este” - Opiniile și percepțiile profesorilor*. București: Centrul Educația 2000+ și Unicef.
- Warburton, D., Nicol, C. W., & Bredin, S. (2006). Health benefits of physical activity: the evidence. *Canadian Medical Association Journal*, 174(6), 801-809.
- Webb, G. (1999). Decision Tree Grafting From the All-Tests-But-One Partition. *Proceedings of the Sixteenth International Joint Conference on Artificial Intelligence* (pg. 702-705). San Francisco: Morgan Kaufmann.
- Willmott, C., & Matsuura, K. (2005). Advantages of the mean absolute error (MAE) over the root mean square error (RMSE) in assessing average model performance. *Climate Research*, 30(1), 79-82.
- Wilson, C., & Oswald, A. (2005). *How Does Marriage Affect Physical and Psychological Health? A Survey of the Longitudinal Evidence*. Bonn: IZA.
- Witten, I., Frank, E., & Hall, M. (2011). *Data Mining: Practical Machine Learning Tools and Techniques*. Burlington: Morgan Kaufmann.
- Zamfir, C., & Vlăsceanu, L. (1998). *Dicționar de sociologie*. București: Babel.
- Zamfir, C., Ilie, S., Stanescu, I., Mihăilescu, A., Mărginean, I., Scutaru, C., . . . Humă, C. (2010). *Raportul social al ICCV - După 20 de ani: opțiuni pentru România*. București: Academia Română.